

Kázání: 127. O jednom ultimátu a nahatém generálovi

Jakpak jsme na tom asi my, vojevůdci svých životů? Už jsme prošli Jordánem nebo s touhle na první pohled kalnou vodou nechceme mít nic společného?

Kázání

O jednom ultimátu a nahatém generálovi

Kázání

O jednom ultimátu a nahatém generálovi

1. čtení: Galatským 6, 1 - 5

1 Bratří, upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení.

2 Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.

3 Myslí-li si někdo, že je něco, a přitom není nic, klame sám sebe.

4 Každý ať zkoumá své vlastní jednání; pak bude mít čím se chlubit, bude-li hledět jen na sebe a nebude se porovnávat s druhými.

5 Každý bude odpovídat sám za sebe.

2. čtení: 2. Královská 5, 1 - 19

1 Naamán, velitel vojska aramejského krále, byl u svého pána ve veliké vážnosti a oblibě, protože skrze něho dal Hospodin Aramejcům vítězství. Tento muž, udatný bohatýr, byl postižen malomocenstvím.

2 Jednou vyrazily z Aramu hordy a zajaly v izraelské zemi malé děvčátko. To sloužilo Naamánově ženě.

3 Řeklo své paní: „Kdyby se můj pán dostal k proroku, který je v Samaří, ten by ho jistě malomocenství zbavil.“

4 Naamán to šel oznámit svému pánu: „Tak a tak mluvilo to děvče z izraelské země.“

5 Aramejský král řekl: „Vyprav se tam a já pošlu izraelskému králi dopis.“ I šel. Vzal s sebou deset talentů stříbra a šest tisíc šekelů zlata a desaterý sváteční šaty.

6 Izraelskému králi přinesl dopis: „Jakmile ti dojde tento dopis, s nímž jsem ti poslal svého služebníka Naamána, zbav ho malomocenství.“

7 Když izraelský král dopis přečetl, roztrhl své roucho a řekl: „Jsem snad Bůh, abych rozdával smrt nebo život, že ke mně posílá někoho, abych ho zbavil malomocenství? Jen uvažte a pohledte, že hledá proti mně záminku!“

8 Když Eliša, muž Boží, uslyšel, že izraelský král roztrhl své roucho, vzkázal králi: „Proč jsi roztrhl své roucho? Jen ať přijde ke mně. Poznám, že je v Izraeli prorok.“

9 Naamán tedy přijel se svými koni a s vozem a zastavil u vchodu do Elišova domu.

10 Eliša mu po poslovi vzkázal: „Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist.“

11 Ale Naamán se rozlítl a odešel. Řekl: „Hle, říkal jsem si: ‚Zajisté ke mně vyjde, postaví se a bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, bude mávat rukou směrem k posvátnému místu, a tak mě zbaví malomocenství.‘

12 Cožpak nejsou damašské řeky Abána a Parpar lepší než všechny vody izraelské? Cožpak jsem se nemohl omýt v nich, abych byl čist?“ Obrátil se a rozhořčeně odcházel.

13 Ale jeho služebníci přistoupili a domlouvali mu: „Otče, ten prorok ti řekl důležitou věc. Proč bys to neudělal? Přece ti řekl: ‚Omyj se, a budeš čist.‘“

14 On tedy sestoupil a ponořil se sedmkrát do Jordánu podle slova muže Božího. A jeho tělo bylo opět jako tělo malého chlapce. Byl čist.

15 Vrátil se k muži Božímu s celým svým průvodem. Přišel a postavil se před něho a řekl: „Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli. A nyní přijmi prosím od svého služebníka projev vděčnosti.“

16 Eliša odpověděl: „Jakože živ je Hospodin, v jehož službách stojím, nevezmu nic.“ Třebaže ho nutil, aby si něco vzal, on odmítl.

17 Potom Naamán řekl: „Tedy nic? Kéž je tvému služebníku dáno tolik prstí, kolik unese pár mezků, neboť tvůj služebník už nebude připravovat zápalné oběti ani obětní hody jiným bohům než Hospodinu.

18 Toliko v této věci ať Hospodin tvému služebníku odpustí: Když můj pán vstupuje do domu Rimónova, aby se tam klaněl, a opírá se o mou ruku, i já se v Rimónově domě skláním. Když se tedy v Rimónově domě budu sklánět, ať Hospodin tvému služebníku tuto věc odpustí!“

Sestry a bratři,

podle aktuálních statistických údajů je v Česku na 11 tisíc mužů s příjmením Pokorný a přibližně stejný počet žen s příjmením Pokorná. Když k tomu připočteme ještě necelých 5 stovek Pokorů - Pokorových, dalo by se říct, že na tom jako národ nejsme zas tak špatně.

Jsme holt uměření, známe své meze, nemáme sklon k vytahování se a nepomlouváme druhé. Jinak by se přece pokora nedostala do tolika příjmení! Nejsme jako ti křesťané kdesi v Galácii, které apoštol Pavel v dnešním čtení napomíná, aby si každý, než začne odsuzovat druhé, nejdřív zametl před vlastním prahem. Nejspíš byla pokora v Galácii nedostatkovým zbožím.

Ne, nebudem si mazat med kolem našich českých pus, ani u nás to není lepší. Počet příjmení pyšnicích se pokorou nás nezachrání. Tahle bohulibá vlastnost přichází zkrátka zkrátka všude a v každé době. Určitě stojí za to si ji připomínat.

Dnešní čtení ze Starého zákona je právě o pýše a pokoře. Příběh o slovutném generálovi Námanovi, který se musel pokořit, je v Bibli zapsán tak trochu jako humorná historka. Není divu, namyšlení a ješitní lidé obvykle směšně skutečně bývají.

Projděme si tedy nejprve vtipné pasáže, a když zbyde čas, možná dojde i na vážně míněné poučení.

Začít musíme hlavní postavou, aramejským generálem Námanem. Jeho jméno se dá přeložit jako příjemný, milý, hezký člověk. Tak to je první vtip a má hned několik vrstev.

Je to jako kdyby se náčelník generálního štábu české armády jmenoval dejme tomu Milouš Hezounek. Prostě, šéf ozbrojených sil by měl budít respekt a v jisté míře i hrůzu a tomu by mělo odpovídat i jeho jméno.

Když se ale nejvyšší aramejský generál jmenuje Milouš Hezounek, zní to poněkud směšně. Navíc když ani zdaleka žádný hezoun není. Má kožní problémy.

Mocný generál je totiž málo-mocný a to je další vtip, který musel u starověkých Izraelců naslouchajících této humoresce, vyvolat smích.

Malomocenství bylo označení pro nejrůznější nemoci kůže, od obyčejné vyrážky, přes nejrůznější lišeje, ekzémy až po variantu nejhorší, obávanou lepru.

Náš generál lepru bezpochyby neměl, jinak by už byl v karanténě, nesměl by mezi lidi a čekal by někde v ústraní na smrt. Co naplat, pupínky a zarudlé fleky prostě u generála vypadají blbě, snižují jeho důstojnost a jsou společensky těžko únosné. Co s tím?

Mocný vojevůdce je v téhle věci paradoxně málo-mocný. Naštěstí má jeho žena izraelskou služebnou, která zdá se má řešení. Dívka, sama v beznadějném postavení otrokyně, dá generálovi naději. Má prý zajet do Izraele, tam je vyhlášený prorok a ten ho uzdraví.

Námanovi se rozsvítí jeho přísné generálské oči a honem rychle se nechá objednat u svého nadřízeného, aramejského krále. A tady začíná další série vtipných narážek a situací.

Aramejský král celou záležitost řeší protokolárně, pěkně podle diplomatických pravidel. Král přece musí komunikovat pouze se sobě rovnými, v tomto případě tedy s izraelským králem. Proto dá Námanovi na cestu pro svého kolegu dopis.

Ten je ovšem psaný naprosto nediplomatickým způsobem, skoro jako ultimátum: „Jakmile si přečteš tenhle dopis, koukej mého generála Námana uzdravit.“ Basta a šmitec. Žádné zdvořilé „kdyby bylo možno nějak zařídit“ nebo „pokud byste se laskavě mohl poohlédnout“, ne, „koukej ho uzdravit“.

Aramejci a Izraelci se totiž neměli rádi, vlastně měli přerušené veškeré diplomatické styky, prakticky byly jejich země v trvalém válečném stavu. Potom se nemůžeme divit, že když si izraelský král dopis přečetl, roztrhl si roucho.

Roucha si lidé tenkrát trhali, když byli nešťastní, když neviděli východisko, když byli na dně. Dneska máme pevnější tkaniny a tak si raději rveme vlasy, ale jinak to vyjde nastejno. Vlastně ten dopis od aramejského krále vyzněl jako podmíněčné vyhlášení další války.

Zatímco si izraelský král trhá roucho, před palácem čeká generálův konvoj s nákladem darů pro zázračného léčitele, vedle stříbra a zlata také desatery sváteční šaty.

Není to komický obrázek? Jakoby generál počítal s tím, že se na jeruzalémském hradě budou roucha trhat jedno za druhým. Izraelský král je bezradný a v koncích. Mezinárodní konflikt na spadnutí.

Ještě že se o tom králově roztrženém rouchu a čekajícím generálově konvoji včas dozvěděl prorok Eliša: „Přestaň s trháním roucha, králi, a pošli generála i s jeho vyrážkou za mnou.“

Jenže místo toho, aby Eliša napjatou mezinárodní situaci nějak uklidnil a odvrátil nebezpečí války, chová se ještě méně diplomaticky, než aramejský král se svým ultimátem. Ani se neobtěžuje významného zahraničního hosta přivítat. Jenom mu po sluhovi vzkáže, ať se sedmkrát ponoří v Jordánu.

Není divu, že se Náman šeredně rozčílil. Čekal nějaké šamanské úkony, na které byl zvyklý z domova, nějakou magii, zařikávání, vzývání a doprošování se u izraelského Boha.

Nejvyšší velitel aramejských ozbrojených sil, generál Milouš Hezounek, který je momentálně málo-mocný s fleky po celém těle, se děsně naštvál. Když už se má tedy ponořit, tak proč ne v jeho zemi, kde jsou řeky větší, čistější a posvátnější?

Nyní už nejde o to, jestli válka bude nebo ne, nyní jde o to, kdy to začne! Náman obrátí koně a míří zpátky do aramejského generálního štábu, nejspíš aby vydal válečné rozkazy.

Naštěstí si Námanův doprovod zachoval chladnou hlavu a generála přemluvil, ať se v tom Jordánu přece jen ponoří, nic za to nedá, válka se dá vyhlásit i potom, tak proč to nezkusit.

A tak velký aramejský vojevůdce nakonec do toho malého a kalného Jordánu pokorně sestoupí a sedmkrát se skutečně ponoří. A ejhle, vyrážka je pryč, ale nejen to.

Námanovi dochází, že tenhle izraelský Bůh, v jehož jménu se ponořoval, se nemusí doprošovat a magicky zaříkávat, že uzdravuje i ty, kteří se k němu nehlásí, dokonce i nepřátele jeho lidu – takové jako je on, aramejský generál Náman.

Uzdravuje ovšem pod jednou podmínkou: pouze když člověk odloží svou namyšlenost, pýchu a pocit nadřazenosti.

Zázrak může zažít jenom ten, kdo jako vojevůdce Náman na břehu odloží svou uniformu s parádními výložkami, své medaile i meč, ten, kdo si přizná, že se před Bohem nemá čím vykázat, že je docela nahatý.

Generálovi se najednou změní způsob uvažování. Stejně to bylo s dávnými Izraelity, když po dlouhém putování pouští poprvé přebrodili Jordán a ocitli se v zaslíbené zemi.

Stejně to bylo i o téměř tisíc let později, kdy v Jordánu ponořoval Jan Křtítel a lidé vystupovali na břeh tak nějak jiní, obnovení a očištění, navzdory kalné vodě malé říčky.

Generál Náman se honem utře do ručníku, vrátí se k prorokovi Elišovi a z celého srdce mu za zázrak děkuje. Ponořením v Jordánu se naučil pokoře a uzdravil se. Kdyby byl býval do vody nesestoupil, zůstal by pyšným a nemocným člověkem, který své málo-mocenství musí stále znovu přebíjet nadřazeností, velikášstvím, případně třeba i vojenskou silou.

Nyní je Náman jiným člověkem. Docela příjemným, milým a v jistém smyslu i hezkým, no prostě takovým, jak se jmenuje. Rád by předal všechno to zlato, stříbro i ony desatery sváteční šaty prorokovi, ale ten, že si to v žádném případě nevezme, protože on jen ukazuje cestu, on neléčí.

Vyléčit z mindráků a všelijakých životních vyrážek a lišejů může jenom Bůh. Když potom člověk vyleze z Jordánu na břeh, vidí svět úplně jinak. Už to není nepřátelská země s podivnými lidmi, ale země zaslíbená, země kde kraluje jediný skutečný Bůh, Boží království.

Proto si také Náman na své mezky naloží tolik místní hlíny, kolik jen unesou. Chce mít kus Božího království také tam u sebe doma v Aramejsku.

Sestry a bratři, tady dnešní humorná starozákonní historka končí. A protože to není humoreska laciná, končí výzvou k zamyšlení.

Jakpak jsme na tom asi my vojevůdci svých životů? Už jsme prošli Jordánem nebo s touhle na první pohled kalnou vodou nechceme mít nic společného?

A pozor! Jestli už jsme se nahatí, bez frček a bez pistole, sedmkrát ponořili, je třeba znovu vylézt na břeh, na břeh země, kterou z ničeho nic najednou vidíme jinak, jako zemi zaslíbenou, místo, které si Bůh vybral, aby obnovil a napravil všechno a všechny.

„Boží království je tady, mezi vámi,“ řekl jednou Ježíš svým učedníkům. Jde o to mít pro tohle království oči. Stačí jen pokořit se, ponořit se, vylézt zpátky na břeh...

Stačí věřit a všechno se změní k lepšímu.

PeČ

SPCH 3. 7. 2022

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)